

0507

OKRESNÝ ÚRAD BRATISLAVA -65-	
Došlo dňa: 03. 05. 2022	
Prílohy/lysty: 0-114371/2022 1	Vybavuje: 059370 FID

Okresný úrad Bratislava
Odbor starostlivosti o ŽP
Oddelenie ochrany prírody
a vybraných zložiek životného
prostredia
Tomášikova 46,
832 05 Bratislava

Váš list značky/zo dňa: Naša značka:
OU-BA-OSZP3-
2022/059370-012 zo dňa 450/02.05.2022
06.04.2022

Vybavuje: Dátum:
Ing. Andrej Paulech
+421 948 199 398
02.05.2022
andrej.paulech@metroba.sk

Vec: „Bytový dom Terchovská“ výzva na doplňujúce informácie v zmysle § 29 ods. 10 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov - odpoveď

Spoločnosť METRO Bratislava a.s., so sídlom Primaciálne námestie 1, 811 01 Bratislava v zastúpení stavebníka Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava Vám týmto listom predkladá doplňujúce informácie k požiadavkám a pripomienkam doručeným správneho orgánu k zámeru navrhovanej činnosti „Bytový dom Terchovská“.

Ing. arch. Drahan Petrovič

vedúci oddelenia prípravy a výstavby pozemných stavieb

Príloha: Doplnujúce informácie k stanoviskám zámeru pre zisťovacie konanie

PLNOMOCENSTVO

Splnomocniteľ: **Odvoz a likvidácia odpadu a.s. v skratke: OLO a.s.**, so sídlom
Ivanská cesta 22, Bratislava 821 04, IČO: 00 681 300 (ďalej len splnomocniteľ)

s p l n o m o c ň u j e

spoločnosť **INECO, s.r.o.**, so sídlom Mladých budovateľov 2, 974 11 Banská Bystrica, IČO:
36 738 379, zapísanú v Obchodnom registri OS Banská Bystrica, odd. Sro, vložka č. 16388/S
(ďalej len spoločnosť)

na zastupovanie splnomocniteľa pri všetkých právnych úkonoch vo veciach posudzovania
vplyvov na životné prostredie, na vykonávanie všetkých s tým súvisiacich úkonov, podávanie
návrhov a žiadostí, prijímanie a doručovanie písomností, vrátane prípadov keď je podľa
právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie.

Splnomocniteľ poskytuje toto splnomocnenie aj v rozsahu práv a povinností podľa
Občianskeho zákonníka a Správneho poriadku.

Toto plnomocenstvo sa udeľuje na dobu neurčitú a je účinné až do jeho odvolania
splnomocniteľom.

V Bratislave dňa 31.08.2021

Ing. Mgr. Ivan Sokáč, MBA, PhD.
Predseda predstavenstva

Ing. Andrej Rutkovský
Člen predstavenstva

Splnomocnenie prijímam:

V Banskej Bystrici dňa 31.08.2021

INECO, s.r.o.
Mladých budovateľov 2
974 11 Banská Bystrica
IČO: 36 738 379, DIČ: 2022332532
IČ DPH: SK2022332532

Ing. Juraj Musil
INECO, s.r.o.

Bytový dom Terchovská

Doplňujúce informácie k stanoviskám k zámeru pre zisťovacie konanie

Č.	Stanovisko k zámeru	Doplňujúce informácie
Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Odbor stratégie dopravy List č.17666/2022/OSDI/22099, zo dňa 22.02.2022		
1	Navrhovanú stavbu je potrebné odsúhlasiť so správcom a vlastníkom ovplyvnených komunikácií.	Zámer je predložený v rámci zisťovacieho konania podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Okruh účastníkov konania, ktorí sa k zámeru vyjadrujú určuje zákon. V ďalšej príprave bude dopracovaná projektová dokumentácia, ktorá bude predložená na následné povoľovacie konania. V rámci nich sa bude vyjadrovať aj správca komunikácií.
2	Všetky dopravné parametre je potrebné navrhnuť v súlade s príslušnými normami STN a technickými predpismi.	V rámci projektových dokumentácií, predkladaných na následné povoľovacie konania budú predkladané riešenia navrhnuté v súlade s príslušnými normami STN a technickými predpismi.
3	Upozorňuje, že pri návrhu jednotlivých stavieb v blízkosti pozemných komunikácií je nevyhnutné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a dodržať pásmo hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi účinkami dopravy podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov..	Súčasťou predloženého zámeru a jeho prílohou je aj akustická štúdia spracovaná v úrovni známych informácií v tejto etape prípravy podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z..
4	V prípade potreby je nevyhnutné navrhnuť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat' investorov na vykonanie týchto opatrení. Voči správcovi pozemných komunikácií nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe.	Súčasťou predloženého zámeru a jeho prílohou je aj akustická štúdia spracovaná v úrovni známych informácií v tejto etape prípravy podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorá hodnotí aj predpokladaný vplyv dopravy a navrhuje opatrenia.

5	V rámci realizácie projektu upozorňuje na potrebu implementovať prvky elektromobility podľa zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (vo vzťahu k parkovacím miestam § 8a Elektromobilita).	Rozpracovaná projektová dokumentácia, ktorá bude predložená na následné povoľovanie konanie zahŕňa prípravu pre nabíjačky elektromobilov v podzemnej garáži aj na parkovacích miestach v exteriéri podľa zákona č. 555/2005 Z. z..
6	MDV SR súhlasí s ukončením procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie navrhovanej činnosti „Bytový dom Terchovská“ podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, po uskutočnení zisťovacieho konania, za podmienky rešpektovania uvedených požiadaviek.	Navrhovateľ berie na vedomie.
Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, List č. MAGS SUR 47124/2022-80686 , zo dňa 08.03.2022		
7	Z predloženého návrhu je zrejmé, že ide o identický projekt, ktorý Hlavné mesto SR Bratislava posudzovalo na základe žiadosti o záväzné stanovisko k investičnej činnosti. Hlavné mesto SR Bratislava vydalo dňa 26.01.2022 na stavbu Bytový dom Terchovská, súhlasné záväzné stanovisko k investičnej činnosti č. MAGS POD 64236/21-21555/22 v ktorom vyjadrilo posúdenie a súlad tejto stavby s ÚPN.	Navrhovateľ potvrdzuje informáciu.
8	Z hľadiska ochrany vody a systémov technickej infraštruktúry: Zásobovanie vodou a odkanalizovanie, zásobovanie elektrickou energiou a zásobovanie plynom, teplom, produktovody - bez pripomienok. Z hľadiska vodných tokov a protipovodňovej ochrany s riešením vodného hospodárstva v predložennom zámere súhlasí za nasledovných podmienok: Dôrazne požaduje zadržať všetky zrážkové vody v území, kde dopadli, pomocou navrhovaných vodozádržných opatrení, bez odvedenia do verejnej kanalizácie.	Navrhovateľ berie na vedomie. Snahou navrhovateľa je aplikovanie vodozádržných opatrení, ktoré by zadržiavali vodu na území. Navrhovateľ trval na uchovaní schopnosti retencie parkovacích miest. Dažďové vody, ktoré nevsiaknu sú z povrchu odvádzané cez vpusty do dažďovej kanalizácie a cez ORL sú odvádzané do vsakov.

	Nakladanie s dažďovými vodami musí byť navrhnuté tak, aby nedochádzalo k ich odtokaniu na cudzie pozemky.	Modelácia terénu celého riešeného územia - tvarové riešenie či už komunikácií, spevnených plôch, ale aj zelených plôch bude riešené tak, aby negatívne nevplyvalo na okolité pozemky a nedochádzalo k ich zaplaveniu.
9	Z hľadiska vplyvov na životné prostredie, vrátane kumulatívnych vplyvov: Zeleň, tvorba krajiny: Prílohou predloženého zámeru je dendrologický posudok (Envilution, s. r. o., 18.01.2022), podľa ktorého sa v mieste realizácie zámeru nachádza 44 drevín. V dendrologickom posudku sa považuje za vhodné ponechať v mieste realizácie navrhovanej činnosti dreviny č. 10, 12, 14 a 18 a presadiť drevinu č. 34. Uvedenú skutočnosť žiada zohľadniť v podmienkach rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní. Výrub drevín požaduje vykonať mimo obdobia hniezdzenia vtákov. Ochrana ponechaných drevín požaduje zabezpečiť podľa STN 83 7010 Ochrana prírody, Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie a podľa arboristického štandardu „Ochrana drevín pri stavebnej činnosti“. (zdroj: https://www.isa-arbor.sk/publikacie/). Súčasťou navrhovanej činnosti je aj „SO 920 Sadové úpravy dotknuté územie“. Berie na vedomie a žiada v rámci výsadb nepreferovať guľovité a stĺpovité formy. Na jeden strom musí byť minimálne 6 m² nespevnenej a trvale pre vodu a vzduch priepustnej plochy a 9 m² prekoreniteľného priestoru. Na závlahy požaduje prednostne využívať akumulovanú zrážkovú vodu zo striech navrhovaných budov.	Odkaz pre príslušný orgán. Navrhovateľ bude rešpektovať podmienky rozhodnutia. Navrhovateľ požiadala o súhlas na výrub drevín. Navrhovateľ bude rešpektovať podmienky rozhodnutia. Pri stavebnej činnosti sa budú dodržiavať postupy ošetrovania, udržiavania a ochrany uvedené v arboristickom štandarde o ochrane drevín pri stavebnej činnosti. Výber druhov drevín zohľadňuje podmienky, v ktorých budú zasadené a ich umiestnenie je v rozpracovanej projektovej dokumentácii, ktorá bude predložená na následné povolenie konanie navrhnuté tak, aby mali dostatočný priestor pre koreňový systém a tvorili príjemné zelené prostredie pre obyvateľov. Návrh spevnených plôch zohľadňuje stromy, ktoré zostávajú na pôvodnom mieste. Na závlahu bude používaná studňa, ktorá sa nachádza na pozemku riešeného územia. V projektových dokumentáciách predkladaných na následné povolenie konania budú rešpektované relevantné STN.

	V súvislosti s navrhovanými parkoviskami požaduje dodržať normy STN 73 60 65 a STN 73 6110/Z1, ktoré sú záväzné prostredníctvom ustanovenia §2 ods. 4 zákona 135/1961 Zb.	Norma STN 73 6065 neexistuje - ide asi o STN 73 6056 - čo je návrh odstavňových a parkovacích plôch z roku 1987. Návrh rešpektuje príslušné normy.
10	Ochrana prírody a krajiny, ÚSES: V mieste realizácie navrhovanej činnosti platí prvý stupeň územnej ochrany. Nepredpokladá významný vplyv navrhovanej činnosti na chránené územia a ich ochranné pásma v zmysle § 17, územia európskej sústavy chránených území Natura 2000 v zmysle § 28, územia medzinárodného významu v zmysle § 28b a chránené stromy v zmysle § 49 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Nepredpokladá významný vplyv navrhovanej činnosti na významné prvky územného systému ekologickej stability.	Navrhovateľ súhlasí s konštatovaním.
11	Ovzdušie: Výdych z garáže žiada umiestniť nad strechu v zmysle vyhlášky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší. Na základe záveru rozptylovej štúdie navrhnuť v ďalšom stupni projektovej dokumentácie technické opatrenia na zabezpečenie dostatočného rozptylu znečisťujúcich látok z dieselagregátu (Variant 1). Počas prevádzky budú zdrojmi znečisťovania ovzdušia plynová kotliňa, doprava, spojená s prevádzkou navrhovanej činnosti a v prípade realizácie navrhovanej činnosti podľa Variantu č. 1 aj náhradný zdroj elektrickej energie. Prílohou predloženého zámeru je imisno-prenosová štúdia (VALERON Enviro Consulting, s. r. o., 24.01.2022), ktorej výsledky preukázali, že najvyššie hodnoty koncentrácií znečisťujúcich látok vzhľadom na dotknuté prostredie pri najnepriaznivejších rozptylových a prevádzkových podmienkach a pri zohľadnení kumulatívnych vplyvov, budú nižšie, ako sú legislatívou stanovené limitné hodnoty.	Existujúce umiestnenie výdychu vzduchu z garáží na severnom konci verejného priestranstva spĺňa požiadavky vyhlášky 410/2012, pretože spodná hrana výdychu sa nachádza vo výške 4 m nad okolitým terénom. Navrhovateľ tiež uprednostňuje vedenie výfuku nad rovinou strechy, ak to priestorové podmienky pre vzduchotechnickú jednotku v garážach umožňujú. Priestorové podmienky v garážach sú stiesnené a v súčasnosti nie je možné s úplnou istotou povedať, či sa príslušné mechanické zariadenie zmestí do priestoru garáže. Odvod spalín z dieselového generátora náhradného zdroja je riešený odvodom spalín nad rovinu strechy. Navrhovateľ uprednostňuje alternatívne riešenie v podobe záložného batériového zdroja. Navrhovateľ rovnako uprednostňuje riešenie náhradného zdroja elektrickej energie s využitím technológie UPS.

	Berie na vedomie. V prípade Variantu č. 1 bude pre zabezpečenie zálohovaného napájania VZT podzemnej garáže použitý dieselaagregát, v prípade Variantu č. 2 UPS batériový zdroj. Podľa imisno-prenosovej štúdie umiestnenie výduchu dieselaagregátu (Variant č. 1 v súčasnom umiestnení nesplňa podmienky pre zabezpečenie dostatočného rozptylu v zmysle Vestníka MŽP SR ročník IV 1996 časť 5, ktorý pojednáva o umiestňovaní komínov voči posudzovaným bodom do vzdialenosti 100 m (potrebné navrhnuť technické opatrenia). Z hľadiska vplyvu náhradného zdroja na úroveň znečistenia ovzdušia v riešenej lokalite je podľa imisno-prenosovej štúdie výhodnejší Variant č. 2 - náhradný zdroj energie - UPS batériový zdroj, ktorý nie je zdrojom znečisťovania ovzdušia. Z hľadiska ovzdušia preferuje Variant č. 2. Počas výstavby predpokladá zvýšenú prašnosť. Žiada preto minimalizovať znečistenie ovzdušia a ciest čistením kolies dopravných a stavebných mechanizmov pri výjazde z nespevnených na spevnené cesty, v prípade potreby bezodkladným vyčistením znečistených ciest, zaplachtením alebo kapotážou sypkých materiálov priprave a skladovaní, v prípade potreby aj ich kropením.	Navrhovateľ berie na vedomie. Navrhovateľ uprednostňuje riešenie náhradného zdroja elektrickej energie s využitím technológie UPS.
	Vody: Upozorňuje na to, že pre niektoré navrhované objekty môže byť požadované povolenie na osobitné užívanie vôd v zmysle § 21 a povolenie pre vodnú stavbu v zmysle § 26 č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej republiky č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov. V predloženej dokumentácii je uvedené, že pre zálievku bude využitá stávajúca studňa. Upozorňuje, že studňa je vodnou stavbou, a teda na ňu musí byť vydané platné povolenie na osobitné užívanie vôd v zmysle § 21 a povolenie pre vodnú stavbu v zmysle § 26 č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej republiky č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.	Navrhovateľ ďakuje za pripomenutia. V ďalšej príprave v rámci následných povolenacích konaní bude dbať na to, aby boli dodržiavané podmienky zákona o vodách a nadväzujúcich predpisov.

	národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov. Pri využívaní studne v dotknutej lokalite rešpektovať stanovisko SVP, š. p., správcu povodia k plánovanému odberu podzemných vôd. Upozorňuje na potenciálne možné ovplyvnenie kvality podzemných vôd environmentálnymi záťažami, ktoré nie sú evidované v bezprostrednej blízkosti dotknutého územia, avšak môžu mať vplyv na kvalitu podzemných vôd v dotknutom území. Vsakovacie systémy realizovať v súlade so zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov, jeho vykonávacích predpisov a príslúchajúcich noriem, realizáciu vsakovacieho systému v danej lokalite podložiť posúdením dotknutej lokality odborné spôsobilou osobu v zmysle zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach. V prípade, že bolo posúdenie odborné spôsobilou osobou k predmetnej navrhovanej činnosti už realizované, v ďalšom stupni projektovej dokumentácie uviesť túto informáciu jasne do textu (v zmysle názov úlohy, rok vykonania). Odvádzanie vôd z povrchového odtoku realizovať v súlade so zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov, jeho vykonávacích predpisov a príslúchajúcich noriem. Pri navrhovanej činnosti rešpektovať stanovisko BVS, a. s. a SVP, š. p., správcu povodia.	
12	Pôda: Pre realizáciu navrhovanej činnosti nebude potrebný záber poľnohospodárskej pôdy, ani lesných pozemkov. Berie na vedomie.	Navrhovateľ s konštatovaním súhlasí.
13	Hluk: Upozorňuje, že podľa strategickej hlukovej mapy dané územie dosahuje hlukovú záťaž v okolí ciest 70dB a viac, čo znamená, že predmetné územie je už v súčasnosti výrazne zaťažené hlukom z dopravy, preto je nutné pri realizácii zámeru dodržať opatrenia uvedené v akustickej štúdii.	V projektových dokumentáciách predkladaných na následné povoľovanie konania budú zohľadnené odporúčania akustickej štúdie.

	V ďalších stupňoch projektovej dokumentácie presne definovať zariadenia vzduchotechniky ako zdroja hluku a ich umiestnenie.	
14	Odpady: Upozorňuje, že zavedenie triedeného kuchynského biologicky rozložiteľného odpadu z domácností je zahrnuté už vo VZN č. 11/2021 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území hlavného mesta SR v konsolidovanom znení č. 12/2021. V ďalšom stupni projektovej dokumentácie do tabuľky odpadov vznikajúcich počas prevádzky: doplniť odpady 200103 - viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky a obaly z kovu). Opraviť katalógové číslo pre Sklo - 200102. Nakladanie so zmesovým odpadom od fyzických osôb a od právnických osôb a vytriedené zložky komunálneho odpadu od fyzických osôb bude zabezpečené prostredníctvom zberovej spoločnosti OLO, a. s.. Triedený zber pre právnické osoby bude oddelený od zberu pre fyzické osoby.	V projektových dokumentáciách predkladaných na následné povoľavacie konania budú aktualizované údaje o predpokladaných odpadoch a nakladaní s odpadom.
15	Záver: Na stavbu Bytový dom Terchovská bolo vydané súhlasné záväzné stanovisko k investičnej činnosti č. MAGS POD 64236/21-21555/22. Z hľadiska ochrany ovzdušia preferuje Variant č. 2 s UPS batériovým zdrojom. Pri formulácii podmienok rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní žiada zohľadniť a do ďalších stupňov povoľovacích konaní uplatniť pripomienky, špecifikované v jednotlivých častiach tohto stanoviska, a to najmä: všetky zrážkové vody zadržať v území, kde dopadli, pomocou navrhovaných vodozadržných opatrení, bez odvedenia do verejnej kanalizácie: nakladanie s dažďovými vodami navrhnúť tak, aby nedochádzalo k ich odtokaniu na cudzie pozemky: doložiť hydrogeologické posúdenie k preukázaniu vhodnosti realizácie vsakovacieho systému: odvádzanie vôd z povrchového odtoku	V záveroch sú zhrnuté predchádzajúce odporúčania a pripomienky. Reakciu navrhovateľa – viď vyššie.

	realizovať v súlade so zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov: rešpektovať stanovisko BVS, a. s. a SVP, š. p., správcu povodia. • pre niektoré navrhované objekty (napr. studňa) je potrebné povolenie pre vodnú stavbu a platné povolenie na osobitné užívanie vôd. • upozorňuje na potenciálne možné ovplyvnenie kvality podzemných vôd environmentálnymi záťažami. • v mieste realizácie navrhovanej činnosti ponechať dreviny č. 10, 12, 14 a 18 a drevinu č. 34 presadiť: ochranu zachovaných drevín zabezpečiť podľa STN 83 7010 a podľa arboristického štandardu, výrub drevín uskutočniť mimo obdobia hniezdenia vtákov: na závlahy prednostne využívať akumulovanú zrážkovú vodu zo stiech navrhovaných budov, v prípade výsadby stromov v rámci parkovísk dodržať normy STN 73 60 65 a STN 73 6110/Z1. • minimalizovať znečistenie ovzdušia a ciest. • výdych z garáže umiestniť nad strechu, vykonať technické opatrenia na zabezpečenie dostatočného rozptylu znečisťujúcich látok z dieselagregátu. • rešpektovať a realizovať protihlukové opatrenia uvedené v akustickej štúdii, presne definovať zariadenia vzduchotechniky ako zdroja hluku a ich umiestnenie. • do tabuľky odpadov vznikajúcich počas prevádzky doplniť odpady 200103 a opraviť katalogové číslo pre Sklo - 200102.
Mestská časť Bratislava – Ružinov, List č. CS 56282022/2/LRI, zo dňa 01.03.2022	
16	V kapitole IV. 12. Predloženého zámeru s názvom „Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou ÚPD a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi“ sú uvedené údaje o vyhodnotení súladu navrhovaného zámeru s platným znením ÚPN, pričom k predmetnému zámeru bolo vydané súhlasné záväzné stanovisko hlavného mesta SR Bratislavy k Navrhovateľ s konštatovaniami súhlasí.

	investičnej činnosti č. MAGS POD 64236/21-21555/22 zo dňa 26. 01. 2022, ktorým bol potvrdený súlad zámeru s platným znením ÚPN. Podľa tohto stanoviska „umiestnenie navrhovaného Bytového domu Terchovská a objektov prípojok v dotknutom území BD spĺňa reguláciu funkčného využitia územia stanovenú v záväznej časti ÚPN pre dotknuté funkčné plochy č. 102, 101, 1130 a biele plochy. Intenzita využitia riešeného územia taktiež korešponduje so súčasnou mierou využitia územia vybraných častí dotknutej funkčnej plochy, t.j. špecifických území.“ Parametre investičného zámeru uvádzané v stanovisku č. MAGS POD 64236/21-21555/22 sú identické s tými, ktoré sú uvedené v zámere navrhovanej činnosti/EIA.	
17	Záver: Oddelenie územného plánu sa na základe vyššie uvedeného stotožňuje so záväzným stanoviskom č. MAGS POD 64236/21-21555/22, podľa ktorého je zámer v súlade s ÚPN a k navrhovanej činnosti nemá pripomienky, pričom odporúča realizovať Variant č. 2, ktorý je prijateľnejší vzhľadom na nižšie zaťaženie ovzdušia.	Navrhovateľ berie na vedomie.
18	Stanovisko z hľadiska životného prostredia Z hľadiska ochrany prírody a krajiny k predloženým podkladom dáva nasledovné stanovisko: Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov podľa § 47 je vlastník, správca alebo nájomca pozemku, na ktorom sa nachádza drevina, povinný sa o ňu starať, najmä ju ošetrovať a udržiavať. V prípade, že dreviny bude potrebné odstrániť, v zmysle tohto zákona je potrebné o výrub drevín požiadať príslušný správny orgán (mestskú časť). Pri existujúcej zeleni je vlastník, správca alebo nájomca pozemku povinný chrániť zeleň v súlade s normou STN 83 7010 Ochrana prírody. Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie.	Navrhovateľ berie na vedomie. Navrhovateľ požiada príslušný orgán ochrany prírody a krajiny o súhlas na nevyhnutný výrub drevín. Navrhovateľ berie na vedomie.

	Výkopové práce sa podľa STN 83 7010 nesmú vykonávať v koreňovom priestore. Ak to vo výnimočných prípadoch nie je možné zabezpečiť, musí sa výkop vykonávať ručne a nesmie sa viesť bližšie ako 2,5 m od päty kmeňa, pri hĺbení výkopov sa nesmú prerušiť korene hrubšie ako 3 cm. Vlastník, správca alebo nájomca pozemku je povinný udržiavať svoje nehnuteľnosti a ich okolie, v čistote a poriadku tak, aby nečistota z nich nebola zanášaná na verejné priestranstvo a aby svojím stavom nenarúšali vzhľad mestskej časti a životného prostredia a neohrozovali bezpečnosť a zdravie občanov v zmysle § 5 ods. VZN MČ Bratislava-Ružinov č. 14/2016 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území Mestskej časti Bratislava — Ružinov. Požaduje: Ako podklad k výrubovému konaniu, ktoré bude súčasťou stavebného povolenia priložiť aktuálnu inventarizáciu existujúcej zelene a ich dendrológiu. Spoločenskú hodnotu rúbaných drevín bude potrebné nahradiť formou výsadby na pozemkoch výrubu. Do projektovej dokumentácii je potrebné zapracovať ku stavebnému konaniu i projekt náhradnej výsadby zelene v areáli bytového súboru. Do náhradnej výsadby žiada zaradiť dreviny a krovitý porast odolný voči klimatickým zmenám s prihliadnutím na urbané prostredie, environmentálne, estetické funkcie a podmienky stanovišťa. Ďalej žiada navrhnúť vhodné vodozadržné opatrenia v súlade so strategickým dokumentom „Stratégia adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy v mestskej časti Bratislava-Ružinov.“	Navrhovateľ berie na vedomie. Navrhovateľ berie na vedomie. Ako podklad pre žiadosť o súhlas na výrub drevín bude predložený dendrologický posudok s inventarizáciou drevín. Rozpracovaná projektová dokumentácia, ktorá bude predložená na následné povolenie konanie je doplnená o časť náhradnej výsadby samostatne pre riešené územie Bytového domu a samostatne pre Dotknuté územie, kde je zhodnotený súčasný stav aj navrhovaná náhradná výsadba. Snahou navrhovateľa bolo aplikovanie vodozadržných opatrení, ktoré by zadržovali vodu na území. Navrhovateľ trvá na uchovaní schopnosti retencie parkovacích miest. Dažďové vody, ktoré nevsiaкну sú z povrchu odvádzané cez vpusty do dažďovej kanalizácie a cez ORL sú odvádzané do vsakov.
--	---	---

	Navrhované sú dve variantné riešenia navrhovanej činnosti. Oba varianty sú zhodné v urbanistickom riešení, architektonickom riešení a aj v technickej koncepcii. Varianty sa však budú odlišovať v náhradnom zdroji pre vetranie garáží, pričom vo Variante č. 1 bude ako náhradný zdroj použitý dieselagregát a vo Variante č. 2 bude použitý náhradný zdroj elektrickej energie — UPS.	Navrhovateľ uprednostňuje riešenie náhradného zdroja elektrickej energie prostredníctvom technológie UPS.
19	Z hľadiska environmentálneho zaťaženia je výhodnejší Variant č.2	Navrhovateľ uprednostňuje riešenie náhradného zdroja elektrickej energie prostredníctvom technológie UPS.
20	Z hľadiska vodných pomerov : V rámci navrhovanej činnosti je plánovaná aj rekonštrukcia koncového úseku verejnej kanalizácie na Banšelovej ulici, ktorá je v havarijnom stave. Týmto riešením dôjde k čiastočnému odľahčeniu dlhodobého preťažovaného koncového úseku verejnej kanalizácie na Banšelovej ulici. V kapitole -SO 409 Dažďová kanalizácia Banšelova je uvedená : „Dažďové vody z povrchových parkovacích miest koncového úseku samotej komunikácie na Banšelovej o výmere 650,0m² budú zachytené uličnými vpustmi a odvedené kanalizačnými prípojkami DN150 do spoločnej dažďovej kanalizácie DN300 s SO-408.“ Žiada v zmysle opatrení - „Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ schválený uznesením vlády SR č. 148/2014 v ďalšom stupni PD pre územné konanie riešiť „Dažďové vody“ z navrhovaných objektov do vsakovacích objektov, nie do verejnej kanalizácie. Záver :	Do koncového úseku verejnej kanalizácie sú v súčasnosti napojené aj uličné vpusty, ktoré odvádzajú vodu z ulice Banšelova. V rámci rekonštrukcie koncového úseku budú vpusty napojené do samostatnej dažďovej kanalizácie (SO 409), čím sa verejná kanalizácia odľahčí. Odvodnenie parkoviska na Banšelovej ulici je riešené podobne ako odvodnenie ulice Banšelova a to vpustami, ktoré sú napojené do dažďovej kanalizácie povrchových parkovacích miest (SO 408). Z priestorového hľadiska bolo zvolené umiestnenie vsakov za parkoviskom na Banšelovej, do ktorého sú napojené obe tieto vetvy cez odľučovač ropných látok. Spôsob odvodu dažďových vôd či už zo striech alebo z komunikácií a spevnených plôch je navrhnutý do vsakovacích zariadení. V prípade odvodnenia striech sú navrhnuté dve umiestnenia vsakov, ktoré zohľadňujú geológiu, tvar územia a sadové úpravy. Rovnaký postup bol zvolený aj pri umiestňovaní vsakov pre komunikácie. Tie sú doplnené o odľučovač ropných látok, ktorý odľúči a zachytáva ľahké kvapaliny z odpadových vôd a vypúšťa do vsaku vodu bez škodlivých látok. Na odvodnenie komunikácií a spevnených plôch boli zvolené dve umiestnenia – jedno pri parkovisku na ulici Gallova a druhé pri parkovisku Banšelova.

	Mestská časť Bratislava-Ružinov odporúča realizovať Variant č. 2, ktorý je prijateľnejší z hľadiska environmentálneho hodnotenia vzhľadom na nižšie zaťaženie ovzdušia. Na základe posúdenia technických podkladov v dokumentácii EIA mestská časť konštatuje, že realizácia navrhovanej činnosti je možná za podmienok, že budú uvedené pripomienky zohľadnené v rozhodnutí.	Navrhovateľ uprednostňuje riešenie náhradného zdroja elektrickej energie prostredníctvom technológie UPS.
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto List č.HŽP/5734/2022, zo dňa 21.03.2022		
21		Stanovisko Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto List č.HŽP/5734/2022, zo dňa 21.03.2022 je zrejým nedorozumením. Na zisťovacie konanie nebol predložený strategický dokument, ale zisťovacie konanie hodnotí navrhovanú činnosť. V zisťovacom konaní navrhovanej činnosti sa teda nejedná o posudzovanie strategického dokumentu, čo je iný proces postupom SEA. K zámeru na zisťovacie konanie bola predložená akustická štúdia, ktorá vyhodnocuje požadovaný okruh otázok. Na zisťovacie konanie bol predložený zámer, ktorý po formálnej aj obsahovej stránke plne rešpektuje požiadavky zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Zámer podáva všetky dostupné informácie v tejto etape prípravy a v dostatočnej miere identifikuje predpokladané vplyvy na životné prostredie. Na základe identifikácie predpokladaných vplyvov navrhuje opatrenia do ďalšej prípravy, realizácie a následnej prevádzky. V žiadnom stanovisku nebola požiadavka na doplnenie hodnotenia a nie je dôvodná ani z hľadiska hodnotenia predpokladanej hlukovej záťaže. Akustická štúdia (hluková) je spracovaná v obsahu a podrobnosti prislúchajúcej tomuto stupňu prípravy ešte pred akýmkoľvek povolením konaním. Spracovaná bola odborné

		spôsobilou osobou. Doklad o odbornej spôsobilosti, k ktorý vydal Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky je doložený k akustickej štúdií. Akustická štúdia je súčasťou predloženého zámeru na zisťovacie konanie je v plnom znení jeho prílohou. Zámer s prílohami bol zároveň zverejnený na informačnom portáli rezortu MŽP SR http://www.enviroportal.sk/sk/leia. a dotknutý orgán sa mal možnosť k nemu vyjadriť. Požiadavku pokračovania posudzovania navrhovanej činnosti teda považujeme formálne (RÚVZ sa vyjadruje k strategickému dokumentu, nie k navrhovanej činnosti) a aj z vecného hľadiska (akustická štúdia je súčasťou zámeru pre zisťovacie konanie) za neopodstatnenú. Ďalšie pokračovanie posudzovania vplyvov na životné prostredie by neprinieslo žiadne nové poznatky. Obsah všetkých stanovísk smeruje k následným povolovacím konaniam, v rámci ktorých budú detaily riešení vyhodnocované a spodrobňované.
Dopravný úrad, TRANSPORT AUTHORITY, List č.8677/2022/ROP-002 /7301, zo dňa 08.03.2022		
22	Riešené územie sa nachádza v ochranných pásmach (ďalej len „OP“) Letiska M.R. Štefánika Bratislava (ďalej len „letisko“) určené Rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-66/81 zo dňa 03.07.1981 a v OP leteckého pozemného zariadenia „Radar pre koncovú riadenú oblasť letiska (TAR LZIB - sektor A)“ určené Rozhodnutím Leteckého úradu Slovenskej republiky č. 1908/313-638-OP/2007 zo dňa 27.04.2009, z ktorých vyplýva len výškové obmedzenie stavieb, zariadení nestavebnej povahy, použitia stavebných mechanizmov a pod. v úrovni nadmorskej výšky — 172,0 m n.m. Bpv (obmedzenie určené OP vodorovnej prekážkovej roviny letiska a OP vodorovnej roviny radaru TAR LZIB). Stavba, ktorá je predmetom zámeru navrhovanej činnosti svojou navrhovanou výškou 12,7 m od úrovne ±0,0, t. j. s nadmorskou výškou	Navrhovateľ berie na vedomie.

	cca 146,2 m n.m. Bpv (najvyšší bod stavby – atika SO 001), respektuje dané OP. Z pohľadu Dopravného úradu neexistujú vplyvy, ktoré by mali byť v zámere posúdené podrobnejšie, teda také, ktoré by mali byť posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.	
Združenie domových samospráv		
23	Žiada, aby vydané rozhodnutie opisalo a zrozumiteľne vysvetľilo priame a nepriame vplyvy na životné prostredie, objasnilo a porovnávalo jednotlivé varianty a určilo environ-mentálne opatrenia a právne záväz-ným spôsobom ich ukotvilo pre nasledujúce povolo-vacie procesy. Zaujíma ich najmä hľadisko ochrany a obnovy biodiverzity, budovania zelenej infraštruktúry ako súčasť zámeru a širšieho územia, z hľadiska ochrany vôd a z hľadiska realizácie Programu odpadového hospodárstva SR. Týmto súčasne prejavuje záujem na predmetnej činnosti v zmysle §24 ods.2 zákona EIA.	Stanovisko smeruje k príslušnému orgánu. Navrhovateľ predložil zámer na zisťovacie konanie s tým, že v ňom uviedol všetky jemu dostupné informácie prislúchajúce tomuto stupňu prípravy, a vyhodnotil ich tak, že je možné na tom základe rozhodnúť. Podmienky rozhodnutia však určí príslušný orgán.
24	Namieta upustenie od variantného riešenia, ktoré má byť výnimočné; avšak stalo bežnou praxou, ktorej cieľom je liberovať navrhovateľa od environmentálnej zodpovednosti v zmysle §27 ods.1 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. Stavbu je možné plánovať v inom dispozičnom riešení či s prijatím lepších a viacerých zmierňujúcich opatrení. Úrad neuviedol dôvody, na základe ktorých dospel k názoru, že je upustenie od variantnosti je výnimočným a v danom prípade nezbytným riešením; zdôvodnenie využitia mimoriadneho inštitútu odpustenia variantného riešenia však úplne chýba. Rozhodnutie o upustení od variantného riešenia je preto arbitrárne a svojvoľné, ktorého jediným účelom je umožniť navrhovateľovi vyhnúť sa environmentálnej zodpovednosti a ďalším právnym povinnosťami v tomto smere. Úrad porušil ustanovenia poslednej časti §3 ods.1 Správneho poriadku ako aj poslednej vety §47 ods.3 Správneho poriadku; porušil účel ale aj znenie §22 ods.6 zákona EIA. Preto je úrad povinný uplatniť si požiadavku variantného riešenia na základe uplatneného stanoviska dotknutej verej-nosti v zmysle §22 ods.6 zákona EIA.	Ide o zrejme nedorozumenie. Navrhovateľ nežiadal o upustenie od variantného riešenia a zámer je predložený v dvoch navrhovaných variantoch.

	Na podporu týchto tvrdení odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR sp.zn. 2Sžk/6/2019 zo dňa 24.11.2021, ktorým sa definitívne potvrdil právny názor Krajského súdu Bratislava sp.zn. 1S/295/2017 (https://www.slov-lex.sk/vseobecne-sudy-sr/-/ecli/ECLI-SK-KSBA-2018-1017202045_5); tým sa potvrdil výklad zákona, že akýkoľvek zámer musí ako pravidlo byť variantný. Variantnosť spočívajúcu výlučne v rozličnosti záložného zdroja považuje len za formalistickú, nie skutočnú variantnosť. Ak by sa jednalo o rozličnosť v zabezpečení tepelného hospodárstva (prevádzkovo), išlo by o skutočnú variantnosť.	Z §22 zákona o posudzovaní vplyva, aké základné náležitosti má zámer obsahovať. Variant z hľadiska lokalizačného riešenia je daný podmienkami územného plánu. Variantnosť v predložennom zámere je v rôznom technologickom riešení. Rozsudok v mene Slovenskej republiky Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1S/295/2017-103 zo dňa 18. októbra 2018 uvádza, že pod variantným riešením navrhovanej činnosti sa rozumie také riešenie, ktorým sa zabezpečí rovnaké splnenie stanoveného cieľa s použitím rôznych technických, technologických alebo lokalizačných riešení, prípadne návrhom rôznych ochranných opatrení a pod. Zámer navrhovanej činnosti bol predložený v dvoch variantoch odlišujúcich sa v technologickom vybavení budovy, konkrétne s druhom záložného zdroja v prípade výpadku energie. Varianty sledujú splnenie rovnakého cieľa, ktorým je zabezpečiť elektrickú energiu v prípade výpadku riadneho zdroja elektrickej energie rozličným technologickým riešením. Variantné riešenia majú významne rôzny environmentálny dopad. Zabezpečenie náhradného zdroja elektrickej energie v jednom z variantov znamená využitie dieselagregátu, ktorý predstavuje stredný zdroj znečisťovania ovzdušia. Riešenie podľa druhého variantu zdrojom znečisťovania ovzdušia nie je. Variantnosť tohto druhu už bola vyhodnotená aj v konaniach podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v ktorých už bolo vydané právoplatné rozhodnutie.
25	Namieta nezákonné riešenie vôd z povrchového odtoku (navrhované do verejnej kanalizácie), čo je v rozpore s vodným zákonom ako aj zákonom o verejných kanalizáciách. Je zarážajúce, že takéto zlyhanie presadzuje mesto Bratislava resp. jeho organizácia. Verejná investícia by mala ísť	Návrh neodváža povrchové vody do verejnej kanalizácie. Povrchové vody sú samostatnou dažďovou kanalizáciou odvádzané cez odľučovač ropných látok do vsakov. Okrem toho sa dažďová voda z chodníkov vsakuje do priľahlých

	príkladom; najmä ak mesto Bratislava vyžaduje plnenie obdobných vecí od súkromných investorov.	zelených pásov všade tam, kde nehrozí jej pretečenie na susedné pozemky.
26	Z hľadiska budúcich vplyvov združenie zaujíma, akým spôsobom bude navrhovateľ reagovať na klimatickú krízu a jej prejavy; zaujíma ho plán zelenej transformácie činnosti a znižovanie uhlíkovej stopy a využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Zaujíma ho, akým spôsobom bude reagovať na uvedené ekologické a environmentálne krízy a výzvy a to zodpovedaním nasledovných otvorených otázok: 1) Európska komisia pripravuje balíček energetických reforiem popularizovaných pod názvom „Fit for 55“ (https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/fit-for-55/), čím sa naznačuje ambícia EÚ stať sa uhlíkovo neutrálnym kontinentom. Žiada navrhovateľa, aby uviedol opatrenia, ktorými navrhne prispieť k tejto snahe v rámci svojho zámeru. Bližšie vysvetlenie je v odbornom článku (https://euobserver.com/climate/152419).	K bodu 1) Balík „Fit for 55“ je v procese negociácií na európskej úrovni. Dokumentácia musí vychádzať z legislatívy, ktorá je na Slovensku platná. Tým je požiadavka na budovy s takmer nulovou spotrebou energie, vychádzajúca z európskych smerníc. Cieľom zadávateľa je dosiahnuť úroveň A0. Aplikácia štandardu budov s takmer nulovou spotrebou energie je v kontexte európskeho úsilia o zníženie uhlíkovej stopy. Balík „Fit for 55“ je súbor návrhov na revíziu a aktualizáciu právnych predpisov EÚ a na zavedenie nových iniciatív s cieľom zabezpečiť, aby boli politiky EÚ v súlade s cieľmi v oblasti klímy, na ktorých sa dohodla Rada a Európsky parlament. V rámci balíka „Fit for 55“ komisia navrhla revíziu predpisov týkajúcich sa: • Emisií a ich odstraňovania v sektore využívania pôdy, zmien vo využívaní pôdy a lesného hospodárstva • Energii z obnoviteľných zdrojov • Energetickej efektívnosti • Infraštruktúry pre alternatívne palivá • Emisných noriem CO2 pre osobné automobily a dodávky • Zdaňovania energie • Mechanizmu kompenzácie uhlíka na hraniciach • Udržateľných leteckých palív a ekologickejších palív v lodnej doprave • Sociálno-klimatického fondu Je možné konštatovať, že charakter navrhovanej činnosti zo všetkých tematických skupín balíka najviac súvisí so skupinou návrhov Sociálno-klimatického fondu. Keďže „Fit for 55“ je len

	súbor návrhov na revíziu a aktualizáciu právnych predpisov EÚ, reálny fond ešte nie je dostupný. Napriek tomu navrhovaná činnosť má vo svojom Zámere zapracovaných viacerých opatrení, ktorými navrhovateľ prispieva k snahe EÚ stať sa uhlíkovo neutrálnym kontinentom a to hlavne opatreniami, ktoré možno zaradiť do oblasti projektovania a výstavby budov na bývanie a to najmä v súvislosti s: - energetickou hospodárnosťou budov – navrhovaná činnosť bola projektovaná s prihliadnutím na relatívne nízku prevádzkovú spotrebu médií, pričom predpokladaná ročná spotreba objektu z hľadiska spotreby elektrickej energie pri 1250 hodinovej využiteľnosti je cca 512,5 MWh/rok. - dekarbonizáciou systémov vykurovania a chladenia budov. Pri navrhovaní vykurovacieho systému bolo postupované v súlade s platnými normami: - STN 73 0540-1 Teplototechnické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov. Tepelná ochrana budov. Časť 1: Terminológia. - STN 73 0540-2 Teplototechnické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov. Tepelná ochrana budov. Časť 2: Funkčné požiadavky. - STN 73 0540-3 Teplototechnické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov. Tepelná ochrana budov. Časť 3: Vlastnosti prostredia a stavebných výrobkov. - STN 73 0540-4 Teplototechnické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov. Tepelná ochrana budov. Časť 4: Výpočtové metódy. - STN EN 12831 Vykurovacie systémy v budovách. Metóda výpočtu projektovaného tepelného príkonu. - prístupom k mobilite a doprave s nulovými a nízkymi emisiami – v Zámere je zapracovaná podpora elektromobility a cyklistickej prepravy. V súbehu s Galvaniho ulicou je riešený cyklochodník. Cyklochodník bude napojený na existujúcu sieť
--	--

cyklotrás. Cyklotrasa bude riešená aj cez križovatku Galvaniho-Banšelova-Krajná. Odstavné stojiska pre bicykle na povrchu sa navrhujú pred vchodmi do jednotlivých bytových domov, pod pozdĺžnymi objektmi A1, A2 sú stojiská kryté. Ďalšia infraštruktúra pre odstavenie bicyklov sa navrhuje v 1pp bytového domu K bodu 2) Pri návrhu bol kladený dôraz nie len na estetiku, ale aj na energetickú efektívitu budov. Keďže sa jedná o novostavbu, je možné zvoliť procesy či už pri výstavbe alebo prevádzke tak, aby čo najmenej zaťažovali životné prostredie, resp. nemali naňho negatívny vplyv. Cieľom projektu nie je získanie financií z európskych zdrojov, ale financovanie zo SFRB. K bodu 3) Je možné konštatovať že predmetná navrhovaná činnosť ako aj každá iná s podobným charakterom, správnym technologickým riešením mitigačných opatrení môže určitou čiastkou prispieť k zlepšeniu klimatických pomerov. Pozitívny efekt na celkovú klimu bude stúpať spolu so zvyšujúcim sa počtom správne zapracovaných mitigačných opatrení v rámci projektovania nových navrhovaných činností ale aj rekonštrukciou už existujúcich budov. Jednou z posledných konferencií zaoberajúcich sa klimatickou krízou je tzv. Glasgowský samit. Na konferencii OSN v Glasgowe sa zúčastnili zástupcovia 196 krajín sveta, ktorí po dvoch týždňoch rokovaní prijali spoločné záverečné vyhlásenie - Glasgowský klimatický pakt. Pakt znovu potvrdil ciele Parížskej dohody o udržaní nárastu globálnej teploty výrazne pod 2 °C a v pokračovaní v úsilí obmedziť nárast teploty na 1,5 °C. Tento cieľ si žiada rýchle, hlboké a trvalé zníženie globálnych emisií skleníkových plynov, najmä znížením emisií oxidu uhličitého o 45 percent v	2) Energetická efektívnosť budov, je komplexná téma, ktorá má na jednej strane zabezpečiť znižovanie uhlíkovej stopy budov a na strane druhej pomôcť vlastníkovi a prevádzkovateľovi budov znížiť náklady na pich prevádzku. Približne tri štvrtiny budov v Európe nie sú energeticky efektívne. Budovy v EÚ spotrebujú asi 40 percent energie a vyprodukujú 36 percent emisií skleníkových plynov. Zvýšenie ich energetickej efektívnosti by prinieslo úspory aj pomohlo zabrzdiť klimatické zmeny. Roku 2030 by mali všetky novopostavené budovy produkovať nulové emisie; pričom do tejto kategórie spadajú aj rekonštrukcie budov. Pri rekonštrukciách je dôraz na kvalitu a hlboké systémové rekonštrukcie. Obnova budov je jedným z pilierov slovenského Plánu obnovy a odolnosti, ktorý má zabezpečiť zotavenie slovenskej ekonomiky z pandémie COVID-19 a zároveň ho nasmerovať k uhlíkovej neutralite. Preukázanie splnenia tejto požiadavky je teda vo verejnom záujme ako aj v záujme zabezpečenia konkurencieschopnosti Slovenska a jeho hospodárstva prostredníctvom znižovania prevádzkových nákladov spojených s budovami. Viaciej informácií ako aj informácie o pripravovanej energetickej smernici: https://euractiv.sk/section/klima/news/nova-smernica-urcil-povinne-energeticke-standardy-aj-pre-existujuce-budovy/. V dôsledku požiadavky na udržateľnosť klimatickej infraštruktúry je pri financovaní z európskych zdrojov potrebné už dnes preukázať splnenie budúcich požiadaviek, aj keď dnes ešte nie je legislatívne podchytené.
--	--

roku 2030 v porovnaní s rokom 2010 a dosiahnutím neutrality uhlíka v polovici storočia. Aktuálne pri dodržaní všetkých najnovších záväzkov ohľadom znižovania podielu skleníkových plynov v atmosfére zo samitu sa Zemská klíma do konca storočia pri najlepšom možnom scenári oteplí v priemere o 1,8 °C. Táto hodnota oteplenia však stále zostáva o 0,3 °C za ideálnym maximálnym prípustným oteplením. Približne 100 krajín sa zaviazalo znížiť do roku 2030 emisie metánu o 30 percent. Táto dohoda však pokrýva iba 45 percent celosvetových emisií metánu. Irán a Rusko, ktoré produkujú veľké množstvá metánu, sa k tomuto záväzku nepridajú. V záverečnej dohode sa ďalej štáty dohodli na zosúladiení plánov na obmedzovanie emisií s Parížskou dohodou už v budúcom roku. Dohodlo sa ukončenie financovania zahraničných projektov v oblasti fosílnych palív do konca roku 2022. Podľa SAŽP sa pod pojmom mitigácia (všeobecne zmiernenie, zoslabenie) v súvislosti s tematikou klimatických zmien, rozumejú antropogénne intervencie na zníženie zdrojov, alebo zväčšenie záchytov skleníkových plynov. Navrhovaná činnosť má zapracované viaceré opatrenia z oblasti mitigácie. Jedná sa konkrétne o energetickú hospodárnosť budov, dekarbonizáciou systémov vykurovania a chladenia budov, prístup k mobilite a doprave s nulovými a nízkymi emisiami. Menované skupiny opatrení už boli bližšie popísané v bode 1 tejto odpovede. Pojem adaptácia (všeobecne prispôsobenie) sa podľa SAŽP v súvislosti so zmenou klímy chápe ako prispôsobenie sa prírodných alebo ľudských systémov na nové, alebo meniace sa prostredie. Prispôsobenie sa zmene klímy sa týka prispôsobovania sa prírodných alebo ľudských systémov v reakcii na aktuálne alebo očakávané klimatické podnety alebo ich účinky, ktoré zmiernujú škody alebo využívajú výhodné príležitosti. Rôzne typy prispôsobenia sa môžu byť delené na	3) Glasgowská konferencia a odborný panel konštatoval, že dynamika klimatickej krízy sa od Parížskej konferencie ešte zhoršila (zrejme hystériou navýšovania zaťaženia životného prostredia, kým to ešte nie je zakázané). Preto je nevyhnutné okamžite prijať účinné opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia cieľov COP26 (https://e.dennikn.sk/2608713/je-cas-na-nudzovy-rezim-co-sa-stalo-na-klimatickej-konferencii-v-glasgowe-a-co-to-znamenava-pre-slovensko/); žiada uviesť a vyhodnotiť účinnosť prijatých opatrení na dosiahnutie týchto cieľov. Na Slovensku to znamená, že Slovenská klíma sa zmení ešte viac ako doteraz, nadobudne značne stredomorský charakter podobný dnešnému Chorvátsku (https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/599783-klimatolog-fasko-v-ide-o-pravdu-slovensko-bude-mat-pocasiu-ako-vnutrozemie-chorvatska-a-bulharska/). Aké adaptačné a mitigačné klimatické opatrenia zámer implementuje?
---	---

	preventívnu a reaktívnu adaptáciu, súkromná a verejná adaptácia a autonómne a plánované prispôsobenie. V rámci navrhovanej činnosti sú riešené aj adaptačné opatrenia. Možno za ne považovať celkové riešenie stavby, požiadavky na riešenie sádových úprav, alebo vsakovacie zariadenia. Zámer počíta výsadbou zelene ako v dotknutom tak aj v riešenom území, teda s opatreniami pozitívne pôsobiacimi na mikroklimu. Objekty budú vybavené prípravou na vonkajšie tienenie a prípravou na klimatizačné zariadenia. Nezanedbateľnou súčasťou je priebežné tienenie balkónov. Objekt je dôkladne tepelne izolovaný, čo bráni prehrievaniu v lete a k úniku tepla v zime. Strechy objektov sú riešené prevažne ako zelené, čo má priaznivý vplyv nie len na tepelnú pohodu obyvateľov bytov, ale aj na mikroklimu. K bodu 4) Podľa posledných dostupných dát Čiastkového monitorovacieho systému „Odpady“ z roku 2019 sa na Slovensku celkovo vyprodukovalo 12 396 990,9 ton odpadu. Podiel produkcie odpadov dosahuje v Bratislavskom kraji 25% z celkového vyprodukovaného objemu odpadov Slovenska. Na základe údajov z ČMS Odpady sa dá konštatovať, že zneškodňovaných odpadov bolo menšie množstvo ako zhodnocovaných. Číže už v aktuálnom stave v rámci Bratislavského kraja prevažuje cirkulárna ekonomika nad lineárnou. Čo sa týka jednotlivých spôsobov zhodnocovania odpadu (cirkulárna ekonomika), v Bratislavskom kraji dominuje materiálové zhodnocovanie odpadu s hodnotou 673 704,55 ton za rok. Energetický sa zhodnotilo 100 274,47 ton odpadu za rok a ostatné druhy zhodnocovania vykazali hodnotu 25 878,24 ton ročne. Menšia časť odpadu bola zneškodňovaná (lineárna ekonomika), konkrétne 229 573,90 ton odpadu bolo
--	---

	4) Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov je základným legislatívnym nástrojom odpadového hospodárstva. Podľa hierarchie odpadového hospodárstva je zneškodňovanie odpadu až na poslednom mieste v prioritách nakladania s odpadom. Reálne je to však na Slovensku najčastejšie používaný spôsob nakladania s odpadom. Príčinou tohto stavu je prevažne lineárny ekonomický model súčasnej spoločnosti. Ťažíme prírodné zdroje, odnášame ich na opačný koniec sveta, kde sa z nich vyrábajú výrobky. Tie sú distribuované do ďalších kútov sveta, kde ich spotrebiteľia kúpia, použijú a vyhodí. Tak vzniká odpad a suroviny vo forme produktov končia na skládkach, v spaľovniach či pohodené vo voľnej prírode. Žiada v projekte riešiť výrazný odklon od zneškodňovania odpadu skládkovaním v súčasnosti (lineárna ekonomika) a posunutie odpadového hospodárstva smerom k modelu založenom na cirkulárnej ekonomike – pomocou účinného zhodnocovania materiálov v odpade. Takto sa výrazne minimalizuje odpad a náklady na vstupné materiály i energiu, potrebné pre výrobu nových výrobkov. Navrhovaná činnosť prispieva k plneniu cieľov v oblasti triedenia a recyklácie komunálnych odpadov, ktoré ako členská krajina EÚ musíme splniť: do roku 2035 budeme triediť a recyklovať 65 % komunálnych odpadov, v roku 2035 bude skládkovaných iba 10 % komunálnych odpadov. Do pozornosti kladie Akčný plán pre zavedenie cirkulárnej ekonomiky (https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_sk); ktorý je plánom Európskej únie pre vysporiadanie sa s ekologickými dôsledkami nevhodných odpadových politík.	zneškodnených skládkovaním a 90 132,58 ton zneškodnených spaľovaním bez energetického využitia. Ostatné druhy zneškodňovania odpadu vykazali hodnotu 25 726,23 ton za rok. Iným spôsobom ako boli uvedené vyššie sa spracovalo 1 955 562,06 ton. Navrhovaná činnosť jednoznačne prispieva k realizácii cirkulárnej ekonomiky. V rámci prevádzky navrhovanej činnosti budú prítomné zberné nádoby na komunálny odpad, vrátane kontajnerov na separovaný zber zhodnotiteľných zložiek komunálnych odpadov, v súlade so zavedeným systémom zberu komunálnych odpadov a zberom triedených zložiek z KO, ako o tom hovorí ustanovenia VZN Hl. m. SR Bratislava o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v znení neskorších zmien. Dôraz je kladený na triedenie odpadu, v kontajnerových objektoch sú navrhnuté rezervy pre doplnenie ďalších kontajnerov na triedený odpad. Navrhnuté sú kapacity: komunálny odpad 6 ks 1100 l s odvozom 2x týždenne papier 3ks 1100 l s odvozom 2x týždenne plast 3ks 1100 l s odvozom 2x týždenne sklo 2ks 240 l s odvozom 2x týždenne Celkom bolo navrhnutých 12 kontajnerov a 2 nádoby na sklo.
27	Na určenie prípustnosti zámeru v krajine (§11 a §12 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb.) ako aj ako odborný základ prípadných navrhovaných environmentálnych opatrení (§17 ods.1 zákona o životnom	Zámer bol predložený na zisťovacie konanie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Zákon procesne, po formálnej

	prostredí) na uvedené požaduje environmentálne hodnotenie dopadov stavieb na krajinu a obyvateľa (napr. formou hodnotenia a certifikácie GreenPass https://www.environmentalnehodnotenie.sk/ , https://greenpass.io/). Na základe výsledkov krajinného hodnotenia žiada, aby sám navrhovateľ určil primerané environmentálne opatrenia.	aj obsahovej stránke určuje spôsob hodnotenia predpokladaných vplyvov na životné prostredie.
	Žiada, aby zmierňujúce opatrenia určené v rozhodnutí ako záväzné podmienky podľa §29 ods.13 zákona EIA obsahovali aj: - prvky zelenej infraštruktúry a obnovy biodiverzity podľa §2 písm. zh až zj zákona OPK č.543/2002 Z.z. - opatrenia ochrany vôd podľa §5 až §11 Vodného zákona - opatrenia realizácie Programu odpadového hospodárstva - opatrenia realizácie obehového hospodárstva	Obsah tohto bodu je požiadavkou na príslušný orgán. Ten v rozhodnutí určí opatrenia a podmienky realizácie navrhovanej činnosti.
28	Pri určení týchto opatrení je treba v zmysle §29 ods.3 zákona EIA vychádzať aj z návrhov verejnosti; Navrhujú, aby navrhovateľ akceptoval nasledovné opatrenia (ktoré sa v praxi osvedčili ako tzv best available techniques – BAT – krajinných environmentálnych opatrení) alebo sám navrhol k nim lepšiu alternatívu resp. riešenie, ktoré dané environmentálne oblasti spĺňa lepšie/vhodnejšie a to na základe výsledkov požadovaného krajinného hodnotenia. V rámci doplňujúcej informácie žiada komparatívnu analýzu výhod a nevýhod a zdôvodnenie výsledného vybraného riešenia. Nami navrhované štandardné riešenia tvoriace základ odbornej diskusie o environmentálnych opatreniach sú : 1) Pri vyhodnocovaní vychádzať zo zoznamu kritérií združenia vyhodnocovania environmentálnej kvality projektov (nie je potrebné ho osobitne vyhodnocovať), ktorý predstavuje návod na inšpiráciu; pri hodnotení projektov vychádza aj z kritérií a hľadísk uvedených v tomto zozname. Je to akýsi check list kvality a dobrej environmentálnej prípravy projektu; tvrdí, že keď si bude navrhovateľ klásť otázky tak, ako si ich kladie ZDS, pochopí ďalšie environmentálne súvislosti a previazanosť jednotlivých zložiek životného prostredia ako aj kumulatívnu a synergiu vplyvov na životné prostredie. Kritériá environmentálnej kvality projektov sú: https://enviroportal.org/portfolio-items/vseobecne-pripomienky-zds.	K bodu 1) Pri hodnotení vplyvov na životné prostredie sa Zámer pre zisťovacie konanie riadi zákonom č. 24/2006 Z-z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Zákon v prílohe č. 10 určuje kritériá pre zisťovacie konanie. Riešiteľský kolektív, okrem hodnotenia podľa týchto kritérií zvolil ešte ďalšie hodnotenie podľa kritérií, ktoré korešpondujú s obsahom zámeru pre zisťovacie konanie. Pre priblíženie sa k objektívnemu výsledku použil metódu viackriteriálneho hodnotenia, kde okrem prostého hodnotenia je stanovená aj váha kritérií. Obsahovo hodnotenie zahŕňa celú škálu identifikovaných vplyvov.

2) Používať v maximálnej možnej miere materiály zo zhodnocovaných odpadov; v rozhodnutí konkrétne uviesť aké recykáty a ako sa v zámere používajú. 3) Parkovacie stáčia a spevnené vodorovné plochy realizovať z drenážnej dlažby , ktoré zabezpečia minimálne 80% podiel priesakovej plochy preukázateľne zadržania minimálne 8 l vody/m² po dobu prvých 15 min. dažďa a znížia tepelné napätie v danom území (www.samospravysdomov.org/files/retencna_dlazba.pdf). 4) Na všetkých parkovacích plochách na teréne realizovať výsadbu vzrastlých drevín s veľkou korunou v počte 1 ks dreviny na každé 4 povrchové parkovacie stáčia. Parkovacie stáčia samotné prekryť popínavými rastlinami na nosných konštrukciách z ocelových laniek. 5) Projektant projektovú dokumentáciu pre územné a stavebné povolenie spracuje tak, aby spĺňala metódu Európskej komisie PRÍRUČKA NA PODPORU VÝBERU, PROJEKTOVANIA A REALIZOVANIA RETENČNÝCH OPATRENÍ PRE PRÍRODNÉ VODY V EURÓPE (http://nwrm.eu/guide-sk/files/assets/basic-html/index.html#2). Nakladanie s vodami, zabezpečenie správneho vodného režimu ako aj vysporiadanie a s klimatickými zmenami je komplexná a systematická činnosť; v zmysle §3 ods. 4 až 5 zákona OPK č.543/2002 Z.z. sú právnické osoby povinné zapracovávať opatrenia v oblasti životného prostredia už do projektovej dokumentácie. Spôsob ako sa daná problematika vyrieši je na rozhodnuté navrhovateľa, musí však spĺňať isté kvalitatívne aj technické parametre, viac k tejto téme napr.: http://www.uzemneplany.sk/zakon/nakladanie-s-vodami-z-povrchoveho-odtoku-v-mestach. Vo všeobecnosti požadujeme realizáciu tzv. dažďových záhrad.	K bodu 2) Podľa odpadu, z ktorého sa vyrába, delíme recyklát na betónový, tehlový, asfaltový a zmiešaný. Betónový recyklát sa používa ako náhrada štrku do nového betónu, pod zámkové dlažby alebo do drenáží. Tehlový nachádza využitie pri úpravách staveniskových a poľných ciest, pri zásypoch základov alebo pri výstavbe inžinierskych sietí. Asfaltový sa používa napr. pri výstavbe dočasných ciest. Recykáty sú z odfrézovaných asfaltov - asfaltové recykáty - ktoré sa môžu (po splnení požiadaviek) pridávať ako prímies do podkladových asf. vrstiev - tzv. R-materiál. Z vybúraných betónov - betónový recyklát - predrvený betón - ten sa vie použiť prakticky do každej štrkovej, ochrannej, filtračnej či inej vrstvy. Najviac sa používa rovnako do podkladových vrstiev alebo ako prísada do základových betónov a pod. Niekedy aj ako výplň do násypov alebo spodných vrstiev konštrukcií napr. výplň pilót.. a pod. Zo štrkových recyklátov - po vybúraní existujúcich podkladových vrstiev exist. komunikácií, plôch, chodníkov či iných konštrukcií (väčšinou zmiešané zo zeminou) - tie sa musia preosiať a po kontrole vlastností použiť do podkladových vrstiev, násypov či iných zásypov. Čiže pri veľkom chcení sa takmer 80% všetkého vybúraného dá spätne použiť (ak daný vybúraný mat. spĺňa vlastnosti, resp. má ešte vhodné parametre a nie je znečistený (ropou, dechtom, olejmi a pod) - to sú potom nebezpečné odpady, ktoré musia ísť na skládku. Použitie recyklovaných materiálov má pozitívny vplyv na životné prostredie, pretože sa znižuje množstvo odpadu, v mnohých prípadoch je však ekonomicky neefektívne. Na výrobu recyklátu je potrebná vhodná technológia či už triedenia alebo samotného spracovania resp. výroby recyklátu, ktorá je často energeticky aj ekonomicky náročná. K bodu 3)
--	---

6) Prispôbiť projekt okolitej vegetácii a environmentálnej diverzite; a to najmä vhodnými vegetačnými úpravami nezastavaných plôch, správnym nakladaním s vodami na základe výpočtov podľa Vodného zákona, realizáciou zelenej infraštruktúry podľa §48 zákona OPK č.543/2002 Z.z. Táto zelená infraštruktúra by mala mať formu lokálneho parčíka, ktorý bude vhodne začlenený do okolitého územia a podľa prevádzkových možností voľne prístupný zo všetkých smerov; okrem environmentálnych funkcií bude plniť aj účel pre oddych zamestnancov a návštevníkov areálu; súčasťou parčíka je aj líniová obvodová izolačná zeleň. Z hľadiska stavebného zákona sa jedná o stavebný objekt sadových a parkových úprav, ktorý vhodne začleňuje zámer do biodiverzity okolitého územia. Sadové a parkové úpravy realizovať minimálne v rozsahu podľa príručky Štandardy minimálnej vybavenosti obcí (https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/vystavba-5/uzemne-planovanie/metodicke-usmernenia-oznamenia-stanoviska-pokyny/standards-minimalnej-vybavenosti-obci-pdf-1-95-mb) a podľa tejto metodiky spracovať dokumentáciu pre územné aj stavebné konanie. 7) Na horizontálne plochy (najmä strechy) požadujeme biosolárnej strechy – kombináciu vegetačnej strechy a solárneho fotovoltického systému. Tieto dve technológie môžu prispieť k udržateľnému rozvoju budov a k zníženiu emisií skleníkových plynov. Keď sú tieto technológie na streche kombinované, vylepšujú teplo techniku budov a zvyšujú efektívnosť výroby z fotovoltických článkov vďaka chladiacemu efektu ktorý vyvolávajú, zároveň majú protihlukovú funkciu. Súčasne žiadame o kvantifikáciu predpokladaných množstiev neutralizovaných emisií CO2 ako aj príspevok k energetickej efektívnosti budovy v dôsledku aplikácie tohto systému. V zmysle princípu <i>lead by example</i> odkazujeme, že tento systém sa v praxi ukazuje ako BAT (best available technology), ktorý dlhodobú snahu ZDS o aplikáciu vegetačných striech doplnil o fotovoltické články a teda spojil výhody zelenej strechy s výhodami fotovoltiky (https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/centrum-energetickeho-biologickeho-zhodnotenia-odpadu-martin).	Parkovacie stojiská majú navrhnutý povrch z drenážnej dlažby, ktorá umožňuje prepúšťanie dažďovej vody. Alternatívnym materiálom môžu byť zatrávňovacie tvárnice. K bodu 4) Rozpracovaná projektová dokumentácia, ktorá bude predložená na následné povoľovanie konanie počíta s výsadbou vzrastlých drevín v počte prevyšujúcom požiadavky a to cca 1 ks dreviny na každé dve povrchové parkovacie miesta. S prekrytím parkovacím miest konštrukciou s popínavými rastlinami projekt neuvažuje. K bodu 5) Dažďové vody, ktoré nevsiaknu sú z povrchu odvádzané cez vpusty do dažďovej kanalizácie a cez ORL sú odvádzané do vsakov. Okrem toho sa dažďová voda z chodníkov vsakuje do priľahlých zelených pásov všade tam, kde nehrozí jej pretečenie na susedné pozemky. K bodu 6) S určitou formou zelenej infraštruktúry (lokálneho parčíka) projekt uvažuje v rámci vnútrobloku. Jedná sa o poloverejný priestor prístupný zo všetkých strán. Súčasne s projektom bytového domu Terchovská mesto projektuje revitalizáciu parku v dotknutom území vnútrobloku Baňselova. K bodu 7) Aplikácia biosolárnej strechy je vecou rozpočtu. Všeobecne platí, že tam kde nie je strecha využívaná na súkromné alebo komunitné terasy sa navrhujú zelené strechy (koncept, ktorý bol prezentovaný v architektonickej súťaži spolu s aplikáciou fotovoltických panelov). Fotovoltika je uvažovaná vo forme prípravy.
---	---

	8) Na vertikálne plochy (napr. steny) žiadame aplikáciu zelených stien (napr. brečtany vhodné na takúto aplikáciu) za účelom lepšieho zasadenia stavby do biodiverzity prostredia. 9) Žiada vyriešiť a zabezpečiť separovaný zber odpadu; v dostatočnom množstve zabezpečiť umiestnenie zberných nádob osobitne pre zber: komunálneho zmesového odpadu označeného čiernou farbou, kovov označeného červenou farbou, papiera označeného modrou farbou, skla označeného zelenou farbou, plastov označeného žltou farbou a bio-odpadu označeného hnedého farbou 10) Implementovať Akčný plán pre obehovú ekonomiku (https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_sk). 11) V Bratislave žiada zachovať územnú rezervu pre budúce metro/nadradený systém hromadnej dopravy 12) Žiada aby navrhovateľ vysadil v meste Bratislava 50ks vzrastlých drevín a to na verejných priestranstvách v obývaných častiach mesta po dohode s orgánom ochrany prírody v zmysle Dokumentu starostlivosti o dreviny. 13) Žiada, aby súčasťou stavby a architektonického stvárnenie verejných priestorov v podobe fasády,, exteriérov a spoločných interiérových prvkov bolo aj nehnuteľné umelecké dielo neoddeliteľné od samotnej stavby (socha, plastika, reliéf, fontána a pod.). Týmto sa dosiahne budovanie sociálneho, kultúrneho a ekonomického kapitálu nielen pre danú lokalitu a mesto, ale hlavne zhodnotenie investície ekonomicky aj marketingovo. 14) Vyhodnotiť umiestnenie zámeru z hľadiska tepelnej mapy spracovanej satelitným snímkovaním (infračervené snímkovanie voľne k dispozícii zo satelitu LANDSAT-8: https://www.usgs.gov/centers/eros/science/usgs-eros-archive-landsat-archives-landsat-8-oli-operational-land-imager-and?qt=satellite_center_objects=0#qt-science_center_objects) a porovnať s mapou vodných útvarov (https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/wise-wfd-spatial-1), mapami sucha (http://www.shmu.sk/sk/?page=2166) ako aj s mapami zrážok	K bodu 8) Rozpracovaná projektová dokumentácia, ktorá bude predložená na následné povolenie konanie primárne využija vzrastlú zeleň a masívnu zelenú strechu nad parkovacím podlažím. Použitie zelených stien nevyplýva z legislatívy, napriek tomu sa uvažuje s popínavou zeleňou na severnej fasáde objektu A1-A2. Finálne riešenie týchto detailov bude obsiahnuté v ďalších stupňoch projektu. K bodu 9: Navrhovateľ berie na vedomie, umiestnenie a druhy nádob budú predmetom projekčnej činnosti v rámci dokumentácie v povolených konaniach. K bodu 10: Navrhovateľ sa bude riadiť mestským zastupiteľstvom schváleným dokumentom „Bratislava – mesto bez odpadov: Stratégia nakladania s komunálnymi odpadmi v meste Bratislava s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo pre roky 2021-2026“, ktorý analyzuje a vyhodnocuje súčasnú situáciu v odpadovom hospodárstve na území mesta Bratislava a následne navrhuje konkrétne kroky v tejto oblasti tak, aby mesto smerovalo k mechanizmom obehového hospodárstva a využívaniu odpadu ako zdroja materiálov a energie. K bodu 11: Táto požiadavka priamo nesúvisí s predmetným zámerom. Na parcelách dotknutého územia a riešeného územia nie je navrhnutá realizácia Metra ani iného nadradeného systému MHD a to ani výhľadovo. Predmetný zámer nebude mať negatívny vplyv na nadradený systém hromadnej dopravy. K bodu 12: V rámci náhradnej výsadby je v dotknutom a riešenom území navrhnutá výsadba 50 ks stromov. Okrem
--	--	--

a teploty (http://www.shmu.sk/sk/?page=1&id=klimat_mesacnemapy); na základe ich vyhodnotenia navrhnúť vhodné adaptačné a mitigačné opatrenia podľa strategického dokumentu Slovenskej republiky "Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy" schválený uznesením vlády SR č. 478/2018 do nasledujúcich stupňov projektovej dokumentácie projektu. 15) V Bratislave vyhodnotiť vplyvy a klimatickú odolnosť podľa Atlasu hodnotenia zraniteľnosti a rizík nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy (https://bratislava.blob.core.windows.net/media/Default/Dokumenty/Atlas%20hodnotenia%20zranite%C4%BEnosti.pdf) 16) Vytvoriť podmienky pre kompostovanie rozložiteľného odpadu a vybudovať domácu kompostáreň slúžiacu pre potreby zužitkovania rozložiteľného odpadu vznikajúceho pri prevádzke zámeru. 17) Používať prvky inteligentných budov na efektívne nakladanie s energiami (dynamické riadenie chladenia/kúrenia, spätná rekuperácia tepla z výroby, používanie fotovoltiky na aspoň čiastočné vykrytie energetických potrieb a aplikácia mikrogrid systémov, tepelné čerpadlá). 18) Preukázať používanie výhradne zelenej elektriny (napr. formou tzv. zeleného certifikátu).	toho navrhovateľ pravidelne revitalizuje verejné priestory aj výsadbou stoviek drevín v rámci územia hlavného mesta, všetko po dohode s príslušnými orgánmi ochrany prírody. K bodu 13) Rozpracovaná projektová dokumentácia, ktorá bude predložená na následné povolenie konanie zatiaľ neuvažuje s umiestnením umeleckého diela prípadne fontány. Vnútroblok medzi objektami je riešený ako poloverejný priestor, v ktorom sú navrhnuté prvky vonkajšej architektúry. Tie budú slúžiť na oddych prípadne na športové aktivity, v rámci návrhu exteriérových plôch je možné zakomponovať aj nehnuteľné umelecké dielo. K bodu 14: Na základe vyhodnotenia priestorových údajov zo superpozície máp sú odporúčané tieto opatrenia: • Z hľadiska odrazivosti (albedo) sa odporúča zväziť aplikácia materiálov svetlých odtieňov, čím sa dosiahne vyššia odrazivosť a zníži sa akumulácia tepla v stavebných materiáloch. • Odporúča sa zväziť aplikácia zelených fasád, ak sa potvrdí prítomnosť vhodných miest pre ich využitie. • Spravidla vhodným opatrením z hľadiska adaptácie projektu býva aplikácia zelených striech. V rámci povrchu budovy sa tak zvyšuje miera zadržiavania zrážkovej vody, zvyšuje miera výparu a znižuje miera akumulácie slnečného žiarenia. Rozpracovaná projektová dokumentácia, ktorá bude predložená na následné povolenie konanie primárne využíva vzrastlú zeleň a masívnu zelenú strechu nad parkovacím podlažím. Použitie zelených stien nevyplýva z legislatívy, napriek tomu sa uvažuje s popínavou zelenou na severnej fasáde objektu A1-A2. Finálne riešenie týchto detailov bude obsiahnuté v ďalších stupňoch projektu.
--	--

K bodu 15) Mestská časť Bratislava-Ružinov sa nachádza v oblasti s najväčším rizikom intenzívnych zrážok, s vysokým počtom budov v zóne so zvýšeným výskytom terénnych depresii a má relatívne vysoký index nepriepustnosti maximálneho úhrnu zrážok (pomer medzi priemerným maximálnym úhrnom zrážok a podielom nepriepustných plôch). Preto je potrebné túto nepriaznivú situáciu zvrátiť a to implementovaním adaptačných opatrení orientovaných na prevenciu zaplavenia z povrchového odtoku v dôsledku intenzívnych zrážok (najmä tvorbou retenčných nádrží, suchých poldrov, inštaláciou rôznych systémov na udržateľné hospodárenie so zrážkovou vodou), zvyšovať podiel vodopriepustných plôch – a to najmä v oblastiach s vysokou koncentráciou nepriepustných plôch (a materiálov) a s výskytom terénnych depresii. Pri plánovaní zastaviteľného územia je preto vhodné vziať do úvahy aspekty o danej lokalite ako: ▶ morfológia terénu, ▶ znalosť prirodzených recipientov v území, ▶ miera zastavania terénu nepriepustnými plochami, ▶ stav hladiny podzemných vôd, ▶ zloženie pôd a priepustnosť podložia, ▶ prítomnosť a kapacita zrážkovej/zmiešanej kanalizácie, ▶ lokalizácia vpustov a ich stav Návrh rešpektuje územie, v ktorom sa predmetné stavby nachádzajú a pri jeho tvorbe boli zohľadnené požiadavky na maximalizáciu zelených plôch resp. riešenie vodopriepustných plôch, aby sa predišlo riziku zaplavenia. K bodu 16) Zabezpečenie kompostárne je možné a vhodné vo vzťahu ku komunitným záhradám na objektoch A1-A2. Rozsah komunitných záhrad na týchto objektoch bude predmetom rozhodnutia navrhovateľa v ďalších stupňoch.	
---	--

	K bodu 17) Súčasnú rôznorodosť definícií inteligentnej budovy zapríčiňujú viaceré faktory, ako sú sociálne prostredie, kultúrne tradície, naturel obyvateľov, ekonomické parametre a iné. V skutočnosti ide o interdisciplinárny problém na rozhraní oblastí architektúry, stavebníctva, strojárstva, psychológie, sociológie, zdravotníctva či informačných technológií. Stavbára zaujíma jednoduchá konštrukcia, doprava materiálov, jednoduché stavebné procesy či inštalácia TZB. Ekológ si predstavuje zase objekt s minimálnym vplyvom na životné prostredie a s minimálnou spotrebou zdrojov (voda, energia a pod.) a agronóm zelenú budovu produkujúcu potraviny pre svojich užívateľov. A užívateľ? Toho bude zaujímať pravdepodobne kombinácia všetkých uvedených prvkov vrátane komfortu, ceny a nízkych nákladov. Univerzálna definícia inteligentnej budovy musí v sebe zahŕňať všetky uvedené pohľady (definície) a z nich vyplývajúce požiadavky na budovu. Na základe toho bude potom vyzerať takto: Inteligentná budova je budova zabezpečujúca kvalitné (zdravé, komfortné a bezpečné) vnútorné prostredie pri minimálnej spotrebe zdrojov a minimálnom vplyve na životné prostredie. V definícii absentuje ekonomické hľadisko, pretože cena stavby alebo prevádzky budovy by nemala byť v rozpore s vytvorením zdravého a komfortného vnútorného prostredia. Nízke prevádzkové a investičné náklady vyplývajú nepriamo zo splnenia druhej časti definície inteligentnej budovy. Podľa uvedenej univerzálnej definície inteligencie budovy, resp. inteligentnej budovy, je zrejmé, že budova môže byť inteligentnou aj bez zložitého riadiaceho systému a elektroniky. Preto je nevyhnutné zadefinovať aj pojmy ako aktívna, pasívna a latentná inteligencia. Aktívna inteligencia Aktívnu inteligenciu možno priradiť všetkým prvkom a zariadeniam budovy, ktoré aktívne vplyvajú na budovu, t. j. požadujú určitú energiu na svoju správnu funkciu. Zariadenia
--	--

	a prvky aktívnej inteligencie možno rozdeliť do viacerých skupín: • kvalita vnútorného prostredia (IAQ) – vykurovanie, chladenie, ventilácia a klimatizácia, otváranie okien..., • osvetlenie – vnútorné a vonkajšie žalúzie, iná tieniaca technika (aktívna), umelé osvetlenie a pod., • dopravné zariadenia – výťahy, pohyblivé schody, doprava pošty, • technika na uľahčenie života hendikepovaným – schodisková plošina, ovládanie hlasovými/pohybovými povelmi a i., • ochrana budovy – (elektronický) zabezpečovací systém, požiarna ochrana, hasiace zariadenia, • zdroje energie a ich dodávka – zariadenia alternatívnych zdrojov energie (veterná turbína, fotovoltika, solárny ohrev a pod.), • komunikácia a riadenie – meranie a regulácia, riadiaci systém, komunikačné siete, energetický manažment, • multimédiá – televízia, domáce kiná, rádiá, rozhrania na ovládanie domu, internet. Pasívna inteligencia Pasívnu inteligenciu možno priradiť všetkým prvkom stavebnej časti budovy, t. j. prvkom, ktoré nezávisia od externého zdroja energie. Medzi prvky pasívnej inteligencie budovy patria: • tepelnovýmenný plášť budovy, • orientácia budovy, • orientácia a dimenzovanie transparentných plôch, • dispozičné riešenie, • bezbariérovosť, • stavebné materiály, • pevné vonkajšie tienenie a pod. Latentná inteligencia Každý prvok (systém) stavby sa vyrába, pričom táto výroba sa uskutočňuje pomocou určitej technológie a nástrojov, ktoré spotrebúvajú energiu a materiály. Nástroje sa musia takisto
--	---

	vyrobiť pomocou ďalšej technológie, ktorá opäť spotrebuje určitú energiu a materiály. Materiály sú výsledkom spracovania surovín, ktoré sú extrahované z prírody pomocou energie a určitých nástrojov (technológie) a takto môžeme pokračovať donekonečna. Takáto analýza (tzv. posúdenie životného cyklu – LCA) môže odhaliť fakt, že výroba samotných stavebných materiálov alebo technických zariadení budovy môže spotrebovať viac energie, ako prinesú potenciálne úspory (výhody), ktoré použitý materiál (technológia) ponúka. Latentná (skrytá) inteligencia reflektuje najmä ekologické a energetické hľadisko definície inteligentnej budovy. V rámci celého životného cyklu tak bude hodnotiť prvky, ktoré nie sú priamo viditeľné (napríklad množstvo energie uložené v materiáloch a technológiách v porovnaní s ich prínosmi). Latentnú inteligenciu teda tvoria faktory ako: • stavebné techniky (energetická a ekologická náročnosť stavebných procesov a pod.), • použitie materiálov (energetická a ekologická náročnosť výroby a dopravy materiálov a pod.), • množstvo uloženia sivej energie (zviazaná spotreba energie, celková energia, ktorá prešla do produktu), • lokalizácia a umiestnenie stavby (napojenie na infraštruktúru, vzdialenosti od zdrojov vstupujúcich do budovy, ako aj vzdialenosti od skládok odpadov (výstupov z budovy)). Všetky tri typy inteligencie resp. ich kombinácia majú vplyv na efektívne nakladanie s energiami. Zámerom zadávateľa je využiť prvky diaľkovej kontroly energetického systému (spotreba elektrickej energie, spotreba tepla a pod.). Objekt bude využívať koncept decentralizovanej regulácie, vhodný pre budovy na bývanie (typické bytové termostaty) decentralizované vetranie rekuperačnými jednotkami. Uvažuje sa aj s prípravou pre fotovoltiku.
--	---

		K bodu 18: Navrhovateľ myšlienku využívania zelenej energie berie na vedomie. V rámci výberu a rokovaní s dodávateľmi elektrickej energie pri užívaní stavby sa navrhovateľ zameria aj na túto možnosť.
29	Pri rozhodovaní je potrebné uplatňovať tzv. eurokonformný výklad a uplatňovanie zákona: I. Odmietame deformovaný výklad a uplatňovanie Európskeho práva ako aj zákona EIA, ktoré sú nezlučiteľné so základnými Európskymi hodnotami a základnými zásadami Európskeho správneho práva, nasledujú účel a cieľ zákona EIA podľa §2 a ktoré sú v rozpore s tzv. eurokonformným výkladom zákona popierajúcim Aarhuský dohovor. V tomto smere sme zaznamenali snahu úradov uplatňovať procesy EIA len ako povinné vyjadrovanie v rámci podkladového rozhodnutia pre následné povoľovanie konanie. Všimli si, že v rámci tejto deformácie úrady neobhajujú verejné záujmy životného prostredia, zelenej transformácie a práv verejnosti ale záujmy investorov. V tejto súvislosti je potrebné spomenúť aj diskreditačnú antikampaň ministra hospodárstva, ktorý podľa vlastných slov s európskou legislatívou nesúhlasí, preto sa snažil kriminalizovať ZDS a tak podľa nás poskytnúť zámienu pre šikanózný výkon verejnej správy úradmi a súčasne poskytnúť zámienu pre porušovanie práva v tejto oblasti. Uvedené je prejavom uplatňovania nesprávneho predpokladu, že ekonomický a hospodársky záujem navrhovateľa má prednosť pred ekologickými záujmami; resp., ekologické záujmy sa musia prispôbiť ekonomickým záujmom ako aj že činnosť žalobcu ako ekologického spolku sa musí prispôbiť a podriať alebo aspoň „nebyť prekážkou“ ekonomických záujmov vedľajšieho účastníka konania. Takýto spôsob uvažovania je v rozpore so zásadou opatrnosti, ktorá v Európskom práve kladie hierarchiu záujmov presne naopak – ekologické záujmy majú prednosť pred ekonomickými a hospodárskymi resp. ekonomické a hospodárske záujmy sa musia prispôbiť ekologickým.	Toto je polemika s úradmi a nie stanovisko k zámeru.

	Práve neaplikovanie tejto základnej právnej zásady vyplývajúcej z tzv. Lisabonských zmlúv je právnym základom a podstatou systematickej nesprávnosti a nezákonnosti rozhodovania úradov na Slovensku. Zásada opatrnosti vyplýva z čl.4 ods.2 písm.k, čl.11, čl.168 ods.1 a čl.169 ods.1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a prostredníctvom čl.7 ods.2 Ústavy sa stala súčasťou ústavných hodnôt a princípov, ktoré je potrebné na Slovensku aplikovať a z ktorých je potrebné vychádzať aj v zmysle čl.152 ods.4 Ústavy. Aplikácia preferencie ekologických záujmov je teda súčasťou ústavne súladného výkladu a aplikácie práva a úrad z nej musí vychádzať a aplikovať naprieč celým konaním a v každom momente konania a rozhodovania. Prípadné opomenutie tejto zásady spôsobí následné kaskádovité námietky a výhrady k nesprávnosti a nezákonnosti uplatňovania transponovaných európskych právnych predpisov, t.j. k námietkam pre nesprávne uplatňovanie ustanovení zákona EIA.
II.	Nesprávne vnímanie Európskeho práva, ktoré preferuje ekologické záujmy pred ekonomickými vedie aj k nesprávnemu vnímaniu ZDS ako ekologického spolku, ktorý má záujem na zámeroch posudzovaných procesom EIA. Jedným zo základných cieľov ZDS je presadenie eurokonformného prístupu nielen úradníkov ale aj podnikateľov práve v tom, že ekologické záujmy sú prvoradé a týmto sa majú prispôbiť aj podnikateľské aktivity a konkrétne aj tento zámer. Odráža sa to na požiadavke prispôbiť zámer prirodzenej biodiverzity či požiadavkám na zelené zmierňujúce opatrenia. Odráža sa to aj v záujme o preukázanie, že každý zámer na Slovensku svojou trochou prispieva k riešeniu klimateckej krízy a to v duchu Európskych dokumentov ako je Fit for 55, Zelená transformácia hospodárstva a podobne. V neposlednej rade je to záujem o zlepšenie daného projektu cez ekológiu a ekologické opatrenia a tak jednak zlepšiť stav životného prostredia ale súčasne takýmto spôsobom prispievať k zelenej transformácii hospodárstva na Slovensku.

30	III. Žiada úrad, aby v súlade s čl.3 ods.2 až ods.4 Aarhuského dohovoru zabezpečil, aby a. úradníci a orgány podporovali a usmerňovali verejnosť pri požadovaní prístupu k informáciám, uľahčovali jej účasť na rozhodovacom procese a pri požadovaní prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia a to aj v tomto konkrétnom konaní b. sa podporilo vzdelávanie v záležitostiach životného prostredia a povedomie verejnosti predovšetkým o tom, ako možno získať prístup k informáciám, zúčastňovať sa na rozhodovacom procese a získať prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia c. sa podporili združenia, organizácie alebo skupiny podporujúce ochranu životného prostredia (v tomto prípade ZDS v rámci tohto konania) d. sa zabezpečilo, že vnútroštátny právny systém je uplatňovaný v súlade s týmto záväzkom, t.j. aby úrad aplikoval tzv. eurokonformný výklad zákona	Obsah stanoviska je polemika s úradmi a nie stanovisko k zámeru.
31	V rozhodnutí žiada uviesť, akým spôsobom úrad túto svoju povinnosť zabezpečil, t.j. akým spôsobom aplikoval eurokonformný výklad zákona, ako podporil ZDS v rámci konania a ako ZDS uľahčil jeho činnosť pri napĺňaní cieľov vyplývajúcich z Aarhuského dohovoru a pri obhajobe verejných záujmov životného prostredia..	Stanovisko je smerované príslušnému orgánu.
32	Pripomienky a odborné podklady doručené k zámeru (vrátane ZDS) žiada vyhodnotiť podľa §20a zákona EIA a to nielen v zmysle vecného posúdenia ale aj v zmysle právneho posúdenia veci a na základe tohto vyhodnotenia rozhodnúť vo veci samej. Podľa čl.2 ods.2 Ústavy SR sa rozhodnutia úradov musia realizovať v rámci zákonných kompetencií a zmocnení; podľa §3 ods.1 Správneho poriadku sú úrady povinné rešpektovať a presadzovať záujmy štátu a spoločnosti. Environmentálne záujmy sú definované aj v osobitných hmotnoprávných predpisoch chrániacich životné prostredie a jeho zložky, ktorých zoznam je na stránke MŽP SR na adrese https://www.minzp.sk/legislativa/ . Žiada teda doručené pripomienky	Príslušný orgán požiadal navrhovateľa o doplňujúce informácie. Navrhovateľ týmto reaguje na všetky stanoviská doručené mu vo výzve príslušného orgánu.

	vyhodnotiť vecne aj právne v zmysle týchto právnych predpisov a toto vyhodnotenie uviesť v rozhodnutí. Z vyhodnotenia pripomienok súčasne vyplynie, ktoré podmienky je potrebné uložiť podľa §29 ods.13 resp. §37 ods.4 zákona EIA.	
33	Žiada vyššie uvedené informácie vyhodnotiť formou všeobecne zrozumiteľného zhodnotenia opisom z hľadiska šiestich hlavných faktorov posudzovania environmentálnych vplyvov: • klíma, • biodiverzita, • voda, • vzduch, • energia a • hodnota; v každom z týchto faktorov žiada zvoliť merateľný ukazovateľ, ktorý bude následne monitorovaný aj z hľadiska poprojektovej analýzy.	Zámer bol predložený na zisťovacie konanie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Zákon procesne, po formálnej aj obsahovej stránke určuje spôsob hodnotenia predpokladaných vplyvov na životné prostredie.
34	Za účelom zabezpečenia efektivity konania, odporúča úradu aj navrhovateľovi aktívne konzultovať projekt s verejnosťou a v nasledujúcich povolovacích konaniach kontaktovať verejnosť ešte pred podaním žiadosti na úrad napr. v zmysle §36 ods.5 resp. §64 ods.1 Stavebného zákona. Prípadnú konzultáciu so ZDS je možné rezervovať tu: https://services.bookio.com/zdruzenie-domovych-samosprav/widget?lang=sk . ZDS na vykonaní konzultácie trvá.	Navrhovateľ konštatovanie berie na vedomie a informuje, že projekt je pravidelne konzultovaný a prezentovaný zámerom dotknutej verejnosti.
35	Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiada uviesť v rozhodnutí. • S podkladmi rozhodnutia žiada byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadrieme. • Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk ; listiny v papierovej forme nezasilať. • Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk .	Odkaz pre príslušný orgán.
36	<u>Zásady Integrity konania ZDS</u> : ZDS primerane aplikuje Odporúčania OECD o verejnej integrite (https://www.oecd.org/gov/ethics/integrity-recommendation-SVK.pdf) do svojej činnosti. ZDS nekupčí so svojim vplyvom žiadnym spôsobom. Jednoducho povedané:	Bez komentára.

	a) Ak niekto tvrdí, že Vám vybaví „ústretovošť ZDS“, tak sprostoto klame a od takého konania sa rázne dištancujeme. b) Ak sa niekto nádeja, že akýmkoľvek zmluvnými vzťahmi s tretími stranami získa „ústretovošť ZDS“, tak si robí falošnú nádej; aj od takého konania sa rázne dištancujeme. Nikdy sme na neho nepristúpili a ani nepristúpime. c) Ak sa niekto nádeja, že politickým krytím ministrov, starostov či iných politikov alebo vplyvných osôb si získa nejakú výhodu, tak takéto dohody odmietame a o to dôraznejšie žiadame nezávislé posudzovanie tak, aby ani verejnosť ani životné prostredie nebolo rukojemníkom takejto politicko-biznisovej korupcie. Aj takéto správanie dôrazne odmietame a svojou činnosťou sa proti nemu stavíme.	
37	<u>Environmentálne princípy činnosti ZDS:</u> ZDS je ochotné diskutovať a komunikovať s každým za splnenia štyroch jednoduchých pravidiel: 1) Pristupujeme k sebe partnerským spôsobom, so vzájomným rešpektom a vážime si jeden druhého; sme slušní a spoločensky zodpovední. 2) Rozprávame sa len o životnom prostredí, ako životné prostredie zlepšiť a ako zvýšiť občiansku participáciu. 3) Konáme len na základe práva a zákona (európskeho práva a slovenského práva, ekologické medzinárodné zmluvy), konáme zásadne len zákonným spôsobom a problémy riešime len spôsobmi, ktoré zákony predpokladajú. 4) Všetka činnosť ZDS je činnosťou občianskeho aktivizmu v zmysle Stanov ZDS (https://bit.ly/3sdFqYB). ZDS neobchoduje ani nepodniká a všetko, čo ZDS v rámci svojej činnosti robí je bezodplatné.	Navrhovateľ berie konštatovanie na vedomie.
38	Dáva do pozornosti blog predsedu ZDS https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.	Navrhovateľ berie na vedomie.

